

Tractat⁹ venerabilis

Magri Job. Gerson de elucidatione mystice theologie sub duodecim considerationibus traditus

Ubis datū est nosse mysteriū regni celozū. dicebat ih̄us discipul̄ suis Propter qđ

et alio in loco exultavit in spiritu dicens **C**ōfiteor tibi pater rex celi et terre qđ abscondisti hec a sapientibus. et reuelasti ea puulis. **H**ec mysteria sūt que loq̄bat̄ ap̄ls p̄fectus et in q̄b⁹ excedebat deo. q̄lia tradidit ex reuelatōne sua d̄nus dionysi⁹ in de mystica theologia et de diuinis noibus. p̄sertim ca. vii. vocās hāc sapiam irrōnalem stultaz et amentē. **Q**ua sup sapia dudū opuscula duo sc̄psim⁹ Scripserūt et alij nomiatim hugo de Baluia in tractatu de triplici via in deū **U**bi determinat finaliter et ex intētiōne qđ apex mentis fertur in deū per amorē extaticū absq̄ p̄uia vel cōmitate cognitiōne **E**t hoc est mysticū et absconditū. qđ nemo sapientū seculi capit **C**ōsentire videt̄ d̄ns **B**onauētura in itinerario ca. vii. 7. vlt. **A**lioq̄n p̄rēa nō videtur possibilis vltima industria quā notauimus ibidē **S**p̄m a fātasmatib⁹ auertē **Q**uia cū n̄ce sit s̄m p̄m oēm intelligentem seu intellectuāli opatione vtentē fan

CCCCXXII.

tasmatata speculari. oportet si non speculent̄ qđ aīa alr̄ ferat̄ in deum qđ per intelligentiam vt videtur **P**resupponēti igit̄ oīa qđ d̄nus dionysi⁹ cū suis expositorib⁹ sup hac theologia tradiderūt̄ expti sūt possum⁹ ad intelligentiā dicti hui⁹ hugonis de baluia cōsidēare tres modos q̄bus videt̄ posse fieri qđ amor sit absque cognitione. **U**n⁹ est de amore pure naturali. **S**c̄ds de amorē pure supnaturali terti⁹ est de amore hituali vel potius ex hitib⁹ elicitō. libēoz actuali **E**st insup triplex actualis cognitiō q̄ntū sufficit ad p̄ns. qđaz r̄ca quedā reflexa. et vtraq̄ p̄t eē vel simplex vel cōplexa sp̄calis vel cōfusa **Q**uo circa notet̄ ad elucidationē p̄missoz numerus duodenarius considerationū

Cōsideratio prima

Sat amorē naturalē causari sine p̄uia cognitiōne in re que diligit amat v̄l appetit **P**at̄z in hoc qđ in oīmi re s̄m dyonisiū inueniē amor naturalis **I**n **B**oeti⁹ **O** felix hoim genus. **S**i v̄ros aīos amor quo celuz regitur regat **N**ō est aut̄ in celo materiali sic nec in rebus alijs aīa carentibus cognitiō. q̄uis pondere sui amoris imp̄sso ab intelligentia p̄uia nō errante ferunt̄ quo ferūt̄ multo veri⁹ et certius qđ sagitta moueat̄ ad signum ex impetu per iacentē impresso.

E c 2

De elidatione

Consideratio secūda

Stat hominē per amorem naturalē nō liberū ferri in deū non ex actuali cognitione que talem in ipso causet amorem. Sequitur ex patet. Nō enim min⁹ est amor naturalis in anima rationali quā in rebus ceteris anima carētib⁹ imo nō stat hominē esse sine pōdere naturalis hui⁹ amoris quo fertur in deū etiam si damnetur in inferno. Consurgit exinde vermis ille seuissimus quē conscientie remorsū appellamus. Unde verificatur de propheta Non est pax impijs dicit dominus. Et illud de damnatis. Vermis eorū non moritur. Denique cum peccato nequit propter hoc esse salus perfecta vel eterna. Hic amor est aduersarius noster sed legem carnis corrupte. cui per dilectionē liberā consentire nos ouenit dū sumus in via si nolumus tradi tortoribus in gehenna.

Tertia cōsideratio

Stare nō pōt quod amor etiā naturalis fiat aut maeat absque omni cognitione cōfunda vel separata. De separata quod hoc certū est quod concurrat ad quēlibet amorem dū producit et seruatur primū cognoscens quod est deus. Ceterū potētia quilibet cognoscitiua rationalis nō min⁹ potest exui a sua cognitione naturali quā a suo amore. Propterea manet semp

mystice

et iungunt in eadē natura cognoscēte amor et cognitio naturalis. Atque aut possit esse potētia cognoscitiua que nō esset quōlibet appetitiua. puta quod nō. quia nulla res potest esse que nō appetat bonū. est enim bonū quod omnia appetunt. Vellent aliqui fortassis econtrario similiter dicere quod non est appetitus sine cognitione qualicūque licet imperfecta valde. que est tanquā aliqua naturalis impressio consequens ad primam causā efficientē exemplantē et finientē. Sed iste modus nō recipitur cōiter sicut nec ponit in rebus nō cognitiuis delectatio. de qua magis videret quicquid ab aliquibus philosophantiū vtrūque positū videatur. conformiter ad vsum cōmē quo dicim⁹ pratum ridere vel gaudē dū floret et florescit et vernat. Beatus est qui libere amorem suū conformat isti naturali. quia si duo essent fieri ipsi a patre quicquid petierint. Quippe non petent nisi deum vel cōforme deo simul et nature primitus institute.

Quarta cōsideratio

Stat hominē ferri in deum per amorem liberū supranaturaliter infusum vel conseruatū. nulla in ipso cognitione libera cōcomitate vel preuia respectu illius amoris. Constat enim quod amorem libere elicitem ab homine posset deus conseruare destructo omni cognitionis actu. quo posito

Theologie

diligeret homo deū tūc intellēua/ liter non cognitū saltē cognitōne que sit actus scđus elicitus quod dicit̄ pp̄t̄ imēdiate nōta de cognitiōne pure naturali que est p̄mus actus essētiālis aīe imo nō est nisi aīa p̄pter qđ ab ip̄a separari non potest ip̄a stante ac perinde noīa/ tur endelechia. Similit̄ diceretur si deus per se imēdiate causaret actū amoris liberum in volūtate nō concurrēte intellectu vt intelledus est iuxta positionē quorūdā dicentū qđ actus btificos in p̄tia p̄ducit solus deus

Quinta cōsideratio

Sat dicit̄ eoz q̄ tradūt de theologia mystica qđ consistat in amore solo. 7 qđ amor ille sup̄naturalit̄ inspiretur illi qui occupiscūt sapiam Spectat̄ hec ad potentiā dei p̄t̄ ex p̄cedēti cōstat Spectat̄ 7 ad ip̄ius sapiētiam atq; bonitatē vt apientibus os mētis inspiret sp̄m amoris. neq; neget mūdīs corde osculū postulatū h̄ pueniat etiā in bñdictiōib⁹ dulcedis desiderū paupm qui cū dāniele sūt vtri desiderioz Satiēt̄ insup puulos suos et̄na sapia ab vberib⁹ solationis sue tanq; pia mī. cui⁹ vbera nō sugit qui nō vtraciter absq; fictione se cōstituerit vt puulū sub ea iux̄ sūiam xp̄i qui siml̄ est sp̄sus et sponsa. p̄r et mī amic⁹ et amica. qm̄ amor sp̄ualis sexum nescit Pōt̄ deniq; tota fere

CCCCI

scriptura deduct̄ ad hūc sēū dūcō nihil ad p̄bantes sup̄ h̄ assiduo p̄ deuotīs miraculo Prop̄t̄ea d̄t̄ hec sapientia mystica appropriate xp̄ianoꝝ esse tam a dionysio q̄ a ceteris Et ita cōtrouersia vel dubietas om̄is cessat in hac p̄te qm̄ stat apicez mētis in deū ferri sine cognitōne actuali p̄ua vel cōcomitante. sic accipiēdo qđ cognitō nō causat amorē illū sup̄infusum nec oportz vt comitē ip̄m distinguendo cognitōne apprehensā vel declaratiuā ab exp̄imētatiua affectuali

Sexta cōsideratio

Sat vt amorē sup̄infusuz comitē actualis cognitio qua p̄cipit̄ intelligibiliter amor ille. hoc est qua iudicat aīa se amare et in deo delectari imoz ignote ignotis per amozē iungi Pro cuius intelligentia memozet̄ illud de canticis. uerte oculos tuos a me q̄a sp̄i me auolare fecerūt Abi colligit̄ qđ duo sūt oculi aīe rōnalis. vnus spectās ad cognitōniā potentiā alter ad affectiua Ille scđus proprie dicitur oculus amoris vel oculus sp̄ose. De quo et in eisde cāticis Vulnerasti cor meū in vno oculoꝝ tuoꝝ Cōtingit aut̄ qđ dū anima fert̄ in dilectuz p̄ oculū amoris si temptet̄ intelligē qđ sit illud qđ diligit̄ euolat dilectio. ac p̄inde dicit̄ euolare dilectus

De Elucidatione

Nihilominus est aliter possibile quod dilectio maneat et cognitio simul talis dilectionis ad tempus persistat. Alii enim non potuissent tradi vel scribi quicunque notitia de theologia mystica ut quod illa est coniunctio amorosa dilecti cum dilecta. quod exuperat omnem sensum. quod vulnerat quod concussit ignotis ignote tanquam in diuina caligine cum similibus multis

Septima consideratio

Stat quod amor homini superfluous maneat absque charitate sicut perbia. sic fides et spes et alia carismata. Propterea talis amor non est signum infallibile gratie facientis. Consonat his comitis schola doctorum quod nemo scit se charitate habere suum illud. Nemo scit an amore an odio dignus sit quicunque istud intelligi videat de amore predestinationis et odio reprobationis. Valet hec consideratio pro laude charitatis. et ut qui gloriatur per mysteriorum cognitionem in domino gloriatur. Si nouero inquit apostolus mysteria omnia. inter que est plane mystica theologia. nihil scio. Veritas est quod sicut de donis et beatitudinibus sic de sapientia mystica loquitur aliqui doctores notatque hugo de Balua. putat includit charitatem. Propterea dicit quod hec sapientia excellentius donum est quam sola gratia gratum reddens. Nimirum quia et gratia est gratificans et sapientia soporifera et delectans.

mystice.

Octava consideratio

Stat dilectionem liberam et elicita naturaliter poni in apice mentis que dicitur ab aliquibus sinderesis absque hoc quod mens se actualiter iudicet aliquo diligere quicunque ista dilectio cognitioez imitatur et sequitur. Concederet ista philosophi naturales ac proinde multa saluarerit absque miraculo super his que de mystica theologia traduntur a catholicis. Studuimus in duobus opusculis de mystica theologia prodeum compositis per multas considerationes et industrias ista de terminare velut ad comites intelligentiam et philosophiam deducetes hanc sapientiam. non quod secludere vellemus diuinos et supernaturales influxus. absit hec pelagiana temeritas. sed consone loqui volumus philosophis et scholasticis theologis. talia que non abhorrent a suis traditionibus et scholis. esse effectum est quicunque ex parte iudicium sit legentium et gloria deo. si vero nequeque ignosce tu deus et tui. Denique tota ratio considerationis preteritis consistit in hoc quod dicit philosophus de vehementer habitatis quod in suis actionibus non deliberant. aut saltem ita se habent quod se deliberare non iudicant. Agit enim ars perfecta in omni nature sicut ostendunt omnes artifices etiam mechanici circa exteriora laborantes. textores cythariste scriptores etc. Quanto amplius hoc agere potest in actio-

Theologie

bus immanentibus vel intrinsecis Nam et sepe multa cogitamus multa diligimus sub omni facilitate que nec cogitare nec diligere iudicamus. Precedit nihilominus et comitatur naturaliter in omni dilectione presertim elicitam et meritoriam cognitionem dilectionem. etsi non cognitio reflexa. tamē recta hoc est traditio omnium tam philosophorum quam theologorum et moralium cum experientia dicentium per vocem augustini Inuisa diligere possumus incognita nequaquam.

Nonā cōsideratio

Sat simplices ideotas per fidem spem et charitatem citius et sublimius peruenire ad theologiam mysticam. quam eruditos in theologia scholastica et discursiva Sunt ad hoc multe rationes quarum aliquas notat sanctus thomas inquirens cur simplices sunt aliquando deuotiores quam litterati. Itaque fides talium minus est inquietata per fantasias contrariam opinionum quas nec audiunt nec cogitant Sunt insuper humiliores quatalibet gratiam dat deus qui cum simplicibus graditur. omnium vero superborum et sublimium colla propria virtute cal-

CCCCXXI

rauit. Preterea simplices habent aliquando curam de salute sua maiorem in timore et tremore. Qualiter autem sit istis simplicibus imo et pueris ambulandum pro mystica sapientia tetigimus in opusculo quodam de simpliciificatione cordis via secunda. Dicebat vnus Ego per quadraginta annos et amplius versauit et reuersauit multa studendo legendo orando meditando in ocio temporis multo. nihil inueni compendiosius efficacius ve ad consecutionem theologie mystice. quam ut fiat spiritus et anima sub deo tanquam paruulus et paruula iuxta metaphoram antedictam ubi mendicitas spiritualis locum habet precipuum. cum fide simplici quod deus puer natus est nobis et paruulus datus est nobis. ~~Item cuius clamor triplex reperitur vox absque raucedinis simulatione ubi rhetoricam vigentem docui prius quam docemur. erudimur grega per. aliter in moralibus atque popularibus in loquendo. modos insuper. Poradeque forei intellectu ad intellectionem a sensibus non iam respiciunt speculatis scientiis ad que debent atque utraque logica huiusmodi suasoria. aliter iudicanda est et requirit intellectum practicum spectat sermo cuius huiusmodi vim vocis aut proprietatis moralibus politicis et alidum quod de veritate proponis ancillam seruit et aminiculum officium seu practicum intellectum. Dico~~

De Elucidatione
Decima cōsideratio

Sat concordia theologorū de theologia mystica loquentiū. premissis cōsideratiōibus sicut arbitramur attentis **C**uz pilosophis autem fide carentibus nequit esse conuentio in hac parte **R**atio quia nolūt credere vt intelligant. incedentes crassa ceruice et erecto collo nolentes captiuare omnē intellectum neque voluntatem in obsequiū christi **Q**uāobrem verissime enūciatū est. qd hec est pprie propria sapientia christianorū. tanquam fons signatus. cui non cōmunicat alienus. quoniam carnalis homo non percipit ea que dei sunt **S**tultitia est enim illi. dum fit ei christus petra scandali et signum cui contradicitur. dum nō intrat per hostia vt pasqua inueniat. maxime quia nō vult māducare panes de celo verū. nec bibere vinum germinans virgines **P**er cuius tamē sacre cōmunionis frequentationē super omnia fit homo deuotus et habilis ad theologiā mysticā. si vitam et mores huic salutifero sacramento conformare nō omittat prout alibi sub cōsideratione multiplici notatū est

mystice theologie.

Indecima cōsideratio

Nare nequit vt theologia mystica sit in hominis mente sine qualicumq; dei cognitione **F**uerunt qui dicerent nihil nos cognoscere de deo nisi per abnegationem. **C**ontra quos est cum ratione et auctoritate articulus parisi? condemnatus **S**ed aliunde deducitur cōsideratio presens notando qd omnis apprehensio vel motō intellectualis siue de deo vel de alijs dici potest cognitō imo et visio per illum loquēdi modū quo vtimur sensibus exterioribus. vbi omnis sensatio visio nominatur. vt dicim? **V**ide qualiter hoc sapit hoc olet. sonat suaue est ledit. **S**ed materia de his sensibus in intellectu proportionatur existentibus latior qd vt disseratur pro presenti **S**ic eni vocant **A**risto. et **B**asilus intellectū sensum **S**ic cōis vsus dicit de bñ iudicāte **I**ste bñ sentit. iste clare videt in matēia **S**ic gregori? in omelia **A**mor inq̄t ip̄e cognitio est **E**t v̄ sic est s̄m tactū gustū et olfa/

Theologie

atum spirituales. imo tantū potior
pceptibilior et purior est cognitō
quāto intīmior circa deū qualiter
ipm tangunt gustant et olfaciunt
mystice theologifantes. nō audi/
tores tantū sed inspectores sed fa/
tores **Donatur exemplū paruu/
li super matrē suam dum sugit et
amplexatur eaz. qui plerūqz nihil
videt nihil audit aut saltem nō iu/
dicat se videre vel audire quicqz.
totus in lactatione vñ delectatio
dicta est occupat. Tūc nihil cog/
noscit sub quacūqz ratōne reflexa
etiā q lac sit dulce vel bonum vel
ens vel nō ens. sed tīmō lactan/
dū se vberib' impmit. Et mulcebrl.
quedā opatio expimentatiua nō
reflexa nec declaratiua nec enun/
ciatiua **Felix puer ille etiāsi centū
sit ānoz sub sapia matre sua qlis
erat magnific' rex ille dauid par/
uulus in oculis suis et virilior de/
teris ante deum fundemus super
hanc similitudinē sensuū spūalium
ad corporales. similitudinē aliam
pro theologie mystice cognitione
cōuenientē **Constituamus duos
homines coram oculis nostre cō/
siderationis quozuz vnus sit acu/
tissimus in duplici sensu visus et au/
ditus sed habeat hebetatos peni/
tus et obtusos tres alios sensus q
sunt olfactus gustus et tactus. Cō/
stituatur alter qui cecus sit et sur/
dus. sed habeat expeditos alios
et viuaces olfactū gustuz et tactū
Constat q iste scōus poterit ma/******

CCCxxij.

iores expiri delectationes. Sensus
les qz primus **Coniecturemus ex
ista similitudine q pbi vel theolo/
gi litterati vigent in visu et auditu
spiritualibus. sed euenit multis q
tribus alijs careant sensibus vel
impeditos vel obtusos p̄sus ha/
bent. Prouenit ecōtra de simplici
bus illitteratis q velut ceci et sur/
di sūt ad p̄bie scholastice pceptō
nem qui ceteris sensibus vigent in
spiritualiū olfactu gustu et tactu
**Nullus ergo mirabitur ista consi/
derans si simplices illitterati ceci
et surdi nisi quantū fides insonat
oblectantur in deo quez desiderā
do et amando olfaciunt gustant
et amplexando tangunt. **Haben/
tes per vite puritatē et simplicita/
tem sensus istos purgatos atque
reformatos. dum in alijs male vi/
uentibus penitus stupidi sūt nec
percipiūt ea que de diuinis suau/
ter redolent sapiunt et mulcēt qz/
uis videant et audiant **Exemplū
simile de canibus venaticis respe/
ctu non venaticozū posset induci
**Reducitur insuper isti quinqz sen/
sus ad duos oculos qui sūt intel/
lectus et voluntas cognitiois sez
et amoris. **Visus eniz et auditus
per appropriatiōz magis spectāt
ad intelligentiam. ceteri tres ad
affectum vel amorē.************

**De Elucidatione
Cōsideratio. 79.**

Tant simul affe-
ctualis cognitio theolo-
gie mystice et alter modus contem-
plationis qui dicitur pure et liquide
veritatis diuine. Sunt diuersi tra-
ctatores de vtraque contemplatione
et varie quolibet figurat. Affectua-
lis in maria sedente et in sponsa que
delictis affluit innixa taliter super
dilectum suum. Intellectualis vero in
israel et rachel et in sponsa ascen-
dente sicut auroza luna et sol. Sed
oportet quod intelligentia feratur in
deum sine hic et nunc. hoc est sine con-
tinuo et tempore. et ita sine commixtio-
ne fantasmatum. hoc vero tate diffi-
cultatis esse dicit Augustinus. consonas
platonis et sequacibus quod non nisi
in raptu quodammodo conuulsio-
nis possit sincera veritas hec cog-
noscere. etiam a paucis et raro. Quod
admodum non ita senserunt de theo-
logia mystica affectuali qui eam
assequibilem tradunt. Possibilitatem
denique considerationis huius sua-
dent ea que in paulo facta sunt et
in beatis complebuntur. Sed amplius
persecutio non est opusculo presenti
necessaria. nec sue possibilis breui-
tati. Denique distribuit unicuique de-
us mysteria sua. prout vult. qui ho-
dierna solennitate ascendens in altum
dedit dona in hominibus. In cuius
commemoratione solennitatis hec
scripta sunt lugduni ad elucidationem

mystice theologie

nem scholasticam mystice theolo-
gie consistentis in amore

Per **Jobez Gerson Cancellarium
Parisiensem. Anno. M. cccc. xxiiij.
Prima Junij.**

Volumen primum tracta-
tum et librorum venerandi viri domini
Jobis de Gersono sacrarum literarum
interpretis veracissimi. doctoris
que consolatorij per me Johannem
Hoelhoff de Lubeck. Colonie
ciuem accuratissime impressum anno
gratie. M. cccc. lxxxij. in vigilia v-
bani pape feliciter finit.

...fidei theologia
...m scholasticis mythen frodeli
...e confidimus in anno

...Jobis oratione Carolus
...arvenem dno. M. CCC. LII.
...p. 100. J. J.

Volumi pumitrata
...et libroru reserantur in
...Jobis oratione Carolus
...arvenem dno. M. CCC. LII.
...p. 100. J. J.

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN Gray Scale

A	1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	17	18	19
	R	G	B	W	K	M	G	Y	C	B	Y	M					

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN Color Control Patches

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
------	------	-------	--------	-----	---------	-------	---------	-------

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8